

## चतुर्वर्षीयशास्त्रीप्रतिष्ठा(न्यायः) Four Year B.A. (Hon.) in Nyaya

### पाठ्यक्रमस्योद्देश्यानि -

- छात्राणां तर्कशास्त्रग्रन्थमाधारीकृत्य न्यायवैशेषिकदर्शनयोः प्रारम्भिकबोधः।
- वस्तूनां यथार्थस्वरूपस्य परीक्षणाय निर्णयाय च तेषां विविधस्वभावान्विभज्य परिचाययनम्।
- सर्वपुरुषार्थसाधकस्य पदार्थतत्त्वज्ञानस्य सूक्ष्मेक्षिकया प्रकाशनम्।
- न्यायशास्त्रस्येतिहासपुरस्सरं नव्यन्यायपरम्परायाः सम्यग्ज्ञानम्।
- संस्कृतादतिरिक्तम् आधुनिकविषयाणामप्यवबोधनम्।
- छात्राणां न्यायवैशेषिकदर्शनयोः प्रवेशो भवति।
- गौतमीया प्रमाणनिरूपणपद्धतेः कणादीयपदार्थव्यवस्थापनरीतेश्च परिज्ञानं भवति।
- नव्यन्यायस्य शैल्याः परिचयो भवति।
- प्रतियोगिपरीक्षासु छात्राः न्यायवैशेषिकदर्शनसम्बद्धान् प्रश्नान् समाधातुं सक्षमा भविष्यन्ति।

### पाठ्यक्रमस्य परिणामाः-

- सर्वप्रकारकप्रज्ञापरिष्कारकप्रमाणप्रमेयस्वरूपपरिज्ञानम्।
- लोकप्रवृत्तिसाफल्यहेत्वर्थपरीक्षणस्य परिज्ञानम्।
- गौतमीयौलूक्यदर्शनाभिमतप्रमाणनिरूपणपद्धतेश्चास्त्रान्तरव्याख्यानेषु स्वीयप्रमेयनिरूपणायोपयोगः।
- भारतीदर्शनशास्त्रेषु चर्चितानां विषयाणां बोधो भविष्यति।
- अन्यदार्शनिकानां ग्रन्थानां न्यायशास्त्रदृष्ट्या ज्ञाने सक्षमाः भविष्यन्ति।

- न्यायशास्त्रेण सहैव व्याकरण-साहित्य-बेदादिशास्त्राण्यपि सिद्धानि भविष्यन्ति।
- पाठ्यक्रमोऽयम् उद्योगप्राप्तिकारको भविष्यति।

## चतुर्वर्षीयसंस्कृतन्यायशास्त्री(प्रतिष्ठा)पाठ्यक्रमस्य प्रारूपम् (Structure of FYUG Programme in NYAYA)

COURSE NO.		SEMESTER –I	Hours / Week	Tutorial / Week	Credit	Internal Marks	External Marks
		NAME OF PAPER					
CNY101	CORE (DSC-1)	तर्कप्रवेशः (काणादसरणिः)	5	1	4	20	80
MNY102	MINOR (DSE-1)	वेदः / साहित्यम् / सर्वदर्शन / व्याकरण/ ज्योतिषम् / धर्मशास्त्रम् / वेदान्त / मीमांसा तर्कप्रवेशः (काणादसरणिः) (न्यायेतरच्छात्राणां कृते)	5	1	4	20	80
IDCNY103/ IDCPSC103/ IDCPHL103/ IDCEDN103/ IDCASM103/ IDCHIS103	IDC-1	राजनीतिविज्ञानम् / दर्शनशास्त्रम् / शिक्षाशास्त्रम् / असमीया / इतिहासः	4	1	3	20	80
AECENG104	AEC-1 (Lan-1)	आङ्गलम्	4	1	3	20	80
VACEVS105	VAC-1	पर्यावरणाध्ययनम्	4	1	3	20	80
SECIT106/ SECMC106/ SECCS106	SEC-1	Information Technology / Mushroom Cultivation / संस्कृतसम्भाषणम्	4	1	3	20	80
		<b>TOTAL CREDITS</b>			<b>20</b>		
SEMESTER –II							
CNY201	CORE (DSC-2)	तर्कप्रवेशः (गौतमसरणिः)	5	1	4	20	80
MNY202	MINOR (DSE-2)	वेदः / साहित्यम् / सर्वदर्शनम् / ज्योतिषम् / धर्मशास्त्रम् / वेदान्त / मीमांसा तर्कप्रवेशः	5	1	4	20	80

		<b>(गौतमसरणिः)</b> (न्यायेतरच्छात्राणां कृते)						
IDCNY203 IDCPSC203/ IDCPHL203/ IDCEDN203/ IDCASM203/ IDCHIS203	IDC-2	राजनीतिविज्ञानम् / दर्शनशास्त्रम् / शिक्षाशास्त्रम् / असमीया / इतिहासः	4	1	3	20	80	
AECASM204 AECSTK204	AEC-2 (Lan-2)	असमीया/ संस्कृतम्	4	1	3	20	80	
VACYOG205	VAC-2	Introduction to Yoga	4	1	3	20	80	
VACCWT206 VACSF206	SEC-2	Creative Writing and Translation / Preparation Short film	4	1	3	20	80	
		<b>TOTAL CREDITS</b>			<b>20</b>			
<b>Exit option with 40 Credits : सर्वदर्शनशास्त्रे प्रमाणपत्रम् (Certificate in NYAYA)</b>								
<b>SEMESTER-III</b>								
CNY301	CORE (DSC-3)	<b>न्यायसिद्धान्तमुक्तावली -1</b>	5	1	4	20	80	
CNY302	CORE (DSC-4)	<b>तर्कभाषा -1</b>	5	1	4	20	80	
MNY303	MINOR (DSE-3)	वेदः / साहित्यम् /सर्वदर्शनम्/ ज्योतिषम् / धर्मशास्त्रम् / वेदान्त / मीमांसा / व्याकरणम् (न्यायेतरच्छात्राणां कृते) <b>तर्कभाषा -1</b>	5	1	4	20	80	
IDCNY304 IDCPSC304/ IDCPHL304/ IDCEDN304/ IDCASM304/ IDCHIS304	IDC-3	राजनीतिविज्ञानम् / दर्शनशास्त्रम् / शिक्षाशास्त्रम् / असमीया / इतिहासः	4	1	3	20	80	
AECLS305	AEC-3	Life Skill	3	1	2	20	80	
SECCS306	SEC-3	<b>Cyber Security</b>	4	1	3	20	80	
		<b>TOTAL CREDITS</b>			<b>20</b>			
<b>SEMESTER –IV</b>								
CNY401	CORE (DSC-5)	<b>न्यायसिद्धान्तमुक्तावली -2</b>	5	1	4	20	80	
CNY402	CORE (DSC-6)	<b>तर्कभाषा -2</b>	5	1	4	20	80	
CNY403	CORE (DSC-7)	<b>व्याप्तिपञ्चकम्- 1</b>	5	1	4	20	80	
MNY404	MINOR (DSE-4)	<b>तर्कभाषा- 2</b> वेदः / साहित्यम् / ज्योतिषम् / धर्मशास्त्रम् / वेदान्त / मीमांसा / व्याकरणम् (न्यायेतरच्छात्राणां कृते)	5	1	4	20	80	
AECAC405/ AECSE405	AEC-4	<b>Studies of Assamese Culture/ Spoken English</b>	5	1	4	20	80	

		<b>TOTAL CREDITS</b>			<b>20</b>		
<b>Exit option with 80 Credits : सर्वदर्शनशास्त्रे पदविका (Diploma in NYAYA)</b>							
<b>SEMESTER-V</b>							
CNY501	CORE (DSC-8)	<b>व्याप्तिपञ्चकम् - 2</b>	5	1	4	20	80
CNY502	CORE (DSC-9)	<b>सिद्धान्तलक्षणम् -1</b>	5	1	4	20	80
CNY503	CORE (DSC-10)	<b>वेदान्तदर्शनम् -1</b>	5	1	4	20	80
CNY504	CORE (DSC-11)	<b>सांख्यदर्शनम्-1</b>	5	1	4	20	80
MNY505	MINOR (DSE-5)	<b>सांख्यदर्शनम् -1</b> वेदः / साहित्यम्/ ज्योतिषम् / धर्मशास्त्रम् / वेदान्त / मीमांसा / व्याकरणम् (न्यायेतरच्छात्राणां कृते)	5	1	4	20	80
		<b>TOTAL CREDITS</b>				<b>20</b>	
<b>SEMESTER-VI</b>							
CNY601	CORE (DSC-12)	<b>सिद्धान्तलक्षणम् -2</b>	5	1	4	20	80
CNY602	CORE (DSC-13)	<b>पक्षताप्रकरणम् - 1</b>	5	1	4	20	80
CNY603	CORE (DSC-14)	<b>वेदान्तदर्शनम् -2</b>	5	1	4	20	80
CNY604	CORE (DSC-15)	<b>सांख्यदर्शनम् -2</b>	5	1	4	20	80
CNY605	MINOR (DSE-6)	<b>सांख्यदर्शनम् -2</b> वेदः / साहित्यम् /सर्वदर्शनम्/ज्योतिषम् / धर्मशास्त्रम् / वेदान्त / मीमांसा / व्याकरणम् (न्यायेतरच्छात्राणां कृते)	5	1	4	20	80
		<b>TOTAL CREDITS</b>				<b>20</b>	
<b>Exit option with 120 Credits : सर्वदर्शनशास्त्रे शास्त्री (B.A. in NYAYA)</b>							
<b>SEMESTER-VII</b>							
CNY701	CORE (DSC-16)	<b>पक्षताप्रकरणम् -2</b>	5	1	4	20	80
CNY702	CORE (DSC-17)	<b>सामान्यनिरुक्तिः -1</b>	5	1	4	20	80
CNY703	CORE (DSC-18)	<b>न्यायकुसुमाञ्जलिः-1</b>	5	1	4	20	80
SECRM704	SEC-4	संस्कृतशोधप्रविधिः	5	1	4	20	80
SEM705	Value Added	सम्मेलनम्(शास्त्रार्थसभा)	5	1	4	20	80
		<b>TOTAL CREDITS</b>				<b>20</b>	
<b>SEMESTER-VIII</b>							
CNY801	CORE (DSC-19)	<b>सामान्यनिरुक्तिः -2</b>	5	1	4	20	80
CNY802	CORE (DSC-20)	<b>न्यायकुसुमाञ्जलिः-2</b>	5	1	4	20	80
DIS803		लघुशोधप्रबन्धः	5	1	12	60	240

		<b>TOTAL CREDITS</b>			<b>20</b>	
Exit option with 120 Credits : न्यायशास्त्रे शास्त्री(प्रतिष्ठा) (B.A.(Hon) in NYAYA)/ न्यायशास्त्रे शोधोपाधि:/ Research Programme in NYAYA						

**मूल्याङ्कनयोजना –**

- प्रत्येकं सत्रे आन्तरिकी-बाह्ये परीक्षे भवतः।
  - आन्तरिकीपरीक्षा – 20%
- प्रतिपत्रं मूल्याङ्कस्य प्रारूपम् -

क्र.सं.	मूल्याङ्कनम्	पूर्णाङ्काः
1.	लिखितपरीक्षा	<b>30</b>
2.	संगोष्ठी/ गृहकार्यम्/ उपस्थिति/ शैक्षिकभ्रमणम्	<b>10</b>
		<b>40</b>
प्राप्ताङ्कग्रहणम् -		= प्राप्ताङ्काः(1+2)/2

- बाह्य(सत्रान्त)परीक्षा – 80%
- प्रश्नपत्रनिर्माणयोजना –
  1. प्रश्नपत्रस्य भाषा संस्कृतं वर्तते।
  2. प्रश्नपत्रे पूर्णाङ्का अशीतिः(80) सन्ति।
  3. प्रश्नपत्रे खण्डत्रयमस्ति।

4. प्रथमखण्डे अतिलघूत्तरात्मकाः दश(10) प्रश्ना भवन्ति। सर्वे अनिवार्याः, प्रत्येकं प्रश्नाः एकाङ्कात्मकाश्च।
5. द्वितीयखण्डे लघूत्तरात्मकाः सप्त(07)प्रश्नाः भवन्ति। सप्तसु पञ्चानामुत्तराण्यपेक्षितानि भविष्यन्ति। प्रत्येकं प्रश्नाः षडाङ्कात्मकाः(6) भवन्ति।
6. तृतीयखण्डे दीर्घोत्तरात्मकाः षट् (06) प्रश्नाः भवन्ति। षट्सु चतुर्णामुत्तराण्यपेक्षितानि भवन्ति। प्रत्येकं प्रश्नो दशाङ्कात्मको(10) वर्तन्ते।

भागः	प्रश्नानां क्रमः	प्रश्नानां संख्या	उत्तरापेक्षितानां प्रश्नसंख्या	पूर्णाङ्काः
प्रथमखण्डः (अतिलघूत्तरीयाः प्रश्ना)	1 - 10	10	10	1x10=10
द्वितीयखण्डः (लघूत्तरीयाः प्रश्ना)	11 - 17	7	5	6x5 =30
तृतीयखण्डः (दीर्घोत्तरीयाः प्रश्ना)	18 - 23	6	4	10x4=40
योगः		23	19	80

ध्यातव्यम् - पाठ्यक्रमस्य प्रत्येकं निर्धारितांशानां समावेशो निर्मिते प्रश्नपत्रेऽवश्यमेव भूयादिति।

# प्रथमषण्मासिकः

# First Semester

## प्रथमषाण्मासिकः

प्रथमपत्रम्

**CNY101**

तर्कप्रवेशः

(काणादसरणिः)

क्रेडिट - 4

अङ्काः - 80

अधिगमोद्देश्यानि

- छात्राणां तर्कशास्त्रग्रन्थमाधारीकृत्य न्यायवैशेषिकदर्शनयोः प्रारम्भिकबोधः।
- वस्तूनां यथार्थस्वरूपस्य परीक्षणाय निर्णयाय च तेषां विविधस्वभावान्विभज्य परिचायनम्।

- सर्वपुरुषार्थसाधकस्य पदार्थतत्त्वज्ञानस्य सूक्ष्मेक्षिकया प्रकाशनम्।
- तर्कसंग्रहदीपिकाटीकायाः सम्यगवबोधनेन सहैव  
वैशेषिकाचार्यपरम्पराया ऐतिह्यस्य च समवबोधः।

परिणामाः -

- सर्वप्रकारकप्रज्ञापरिष्कारकप्रमाणप्रमेयस्वरूपपरिज्ञानम्।
- लोकप्रवृत्तिसाफल्यहेत्वर्थपरीक्षणस्य परिज्ञानम्।
- गौतमीयौलूक्यदर्शनाभिमतप्रमाणनिरूपणपद्धतेशशास्त्रान्तरव्याख्यानेषु  
स्वीयप्रमेयनिरूपणायोपयोगः।

पाठ्यग्रन्थाः

1. तर्कप्रवेशः काणादसरणिः , प्रो. व. नवीन होल्लः
2. तर्कसङ्ग्रहः दीपिकाटीकासहितः (आदितः  
प्रत्यक्षखण्डान्तः), श्रीमदन्नभट्टः

पाठ्यविन्दवः

क्र.सं .	निर्धारितपाठ्यविषयः	क्रेडिट ट	अ ङ्काः
1	तर्कप्रवेशः काणादसरणिः	2	
1.1	भारतीयवैशेषिकदर्शनपरिचयः:आचार्यपरम्प रा च		5
1.2	पदार्थपरिचयः		20
1.3	लक्षण-संसर्गयोः परिचयः		10
1.4	कार्यकारणभाव-सन्निकर्षपरिचयः		10
1.5	साधर्म्यवैधर्म्यौ कार्याणामुत्पत्तिविनाशक्रमश्च		05
2	तर्कसङ्ग्रहः दीपिकाटीकासहितः:(आदितः प्रत्यक्षखण्डान्तः)	2	
2.1	उद्देशप्रकरणम्		10
2.2	द्रव्यलक्षणप्रकरणम्		10
2.3	गुणलक्षणप्रकरणम्		10



2.4	प्रमा-प्रमाणप्रकरणम्		10
2.5	प्रत्यक्षनिरूपणम्		10

सहायकग्रन्थाः .

- 1.तर्कसंग्रहः – कृष्णवल्लभाचार्यः, चौखम्बासुरभारतीप्रकाशनम्, वाराणसी ।
- 2.तर्कप्रवेशः (गौतमसरणिः), प्रो. वि. नवीनहोल्लः, प्राज्ञानम्, शृङ्गेरी, कर्नाटक।
- 3.तर्कप्रवेशः (कणादसरणिः), प्रो. वि. नवीनहोल्लः, संस्कृतसंवर्धनप्रतिष्ठानम्, देहली।
- 4.न्यायदर्शनम्, वात्स्यायनभाष्यसहितम्, प्रो. सच्चिदानन्दमिश्रः, भारतीय विद्या प्रकाशन, वाराणसी।
- 5.न्यायसूत्रम्, वात्स्यायनभाष्यसहितम्, दुन्दिराजशास्त्री, चौखम्भा संस्कृत संस्थान, वाराणसी।

पाठयोजना -

भागः	उपभागः	पाठ्यक्रमविवरणम्	Hyperlink	अध्यापनहो रा	क्रेडिट
1.	तर्कप्रवेशः काणादसरणिः			40	2
	1.1	भारतीयवैशेषिकदर्शनपरिचयः आचार्यपरम्परा च	<a href="https://youtu.be/zqhZ6jBG1a0?list=PLRt232QZvHlrYMO9gJGagebpf_xAkiDYr">https://youtu.be/zqhZ6jBG1a0?list=PLRt232QZvHlrYMO9gJGagebpf_xAkiDYr</a>	5	
	1.2	पदार्थपरिचयः		15	
	1.3	लक्षण-संसर्गयोः परिचयः		5	
	1.4	कार्यकारणभाव- सन्निकर्षपरिचयः		10	
	1.5	साधर्म्यवैधर्म्यौ कार्याणामुत्पत्तिविना शक्रमश्च		5	
2	तर्कसङ्ग्रहः दीपिकाटीकासहितः(आदितः प्रत्यक्षखण्डान्तः)			40	2
	2.1	उद्देशप्रकरणम्	<a href="https://archive.org/details/wg062/mode/2up">https://archive.org/details/wg062/mode/2up</a>	5	
	2.2	द्रव्यलक्षणप्रकरणम्		10	
	2.3	गुणलक्षणप्रकरणम्		10	
	2.4	प्रमा-प्रमाणप्रकरणम्		5	
	2.5	प्रत्यक्षनिरूपणम्		10	
सम्पूर्णयोगः				80	4

द्वितीयपत्रम्  
MNY102  
तर्कप्रवेशः  
(काणादसरणिः)  
क्रेडिट - 4  
अङ्काः - 80

(पत्रमिदं न्यायविभागीयेतरच्छात्राणां कृते संकल्पितम्। न्यायविभागीयानाङ्कृते वेद-व्याकरण-साहित्य-सर्वदर्शन-ज्योतिष-धर्मशास्त्र-वेदान्त-मीमांसेत्यादिषु एकं भविष्यति। तस्य पाठ्यक्रमः तत्तद्विभागीयानां भविष्यति)

अधिगमोद्देश्यानि

- छात्राणां तर्कशास्त्रग्रन्थमाधारीकृत्य न्यायवैशेषिकदर्शनयोः प्रारम्भिकबोधः।
- वस्तूनां यथार्थस्वरूपस्य परीक्षणाय निर्णयाय च तेषां विविधस्वभावान्विभज्य परिचायनम्।
- सर्वपुरुषार्थसाधकस्य पदार्थतत्त्वज्ञानस्य सूक्ष्मेक्षिकया प्रकाशनम्।
- तर्कसंग्रहदीपिकाटीकायाः सम्यगवबोधनेन सहैव वैशेषिकाचार्यपरम्पराया ऐतिह्यस्य च समवबोधः।

परिणामाः -

- सर्वप्रकारकप्रज्ञापरिष्कारकप्रमाणप्रमेयस्वरूपपरिज्ञानम्।
- लोकप्रवृत्तिसाफल्यहेत्वर्थपरीक्षणस्य परिज्ञानम्।
- गौतमीयौलूक्यदर्शनाभिमतप्रमाणनिरूपणपद्धतेशशास्त्रान्तरव्याख्यानेषु स्वीयप्रमेयनिरूपणायोपयोगः।

**पाठ्यग्रन्थाः**

- 1.तर्कप्रवेशः काणादसरणिः , प्रो. व. नवीन होल्लः
- 2.तर्कसङ्ग्रहः दीपिकाटीकासहितः(आदितः प्रत्यक्षखण्डान्तः),श्रीमदन्नभट्टः

**पाठ्यबिन्दवः**

क्र.सं .	निर्धारितपाठ्यविषयः	क्रेडिट	अङ्काः
1	तर्कप्रवेशः काणादसरणिः	2	
1.1	भारतीयवैशेषिकदर्शनपरिचयःआचार्यपरम्परा च		5
1.2	पदार्थपरिचयः		20
1.3	लक्षण-संसर्गयोः परिचयः		10
1.4	कार्यकारणभाव-सन्निकर्षपरिचयः		10
1.5	साधर्म्यवैधर्म्यौ कार्याणामुत्पत्तिविनाशक्रमश्च		05
2	तर्कसङ्ग्रहः दीपिकाटीकासहितः(आदितः प्रत्यक्षखण्डान्तः)	2	
2.1	उद्देशप्रकरणम्		10
2.2	द्रव्यलक्षणप्रकरणम्		10
2.3	गुणलक्षणप्रकरणम्		10
2.4	प्रमा-प्रमाणप्रकरणम्		10
2.5	प्रत्यक्षनिरूपणम्		10

**सहायकग्रन्थाः**

- 1.तर्कसंग्रहः – कृष्णवल्लभाचार्यः, चौखम्बासुरभारतीप्रकाशनम्, वाराणसी ।
- 2.तर्कप्रवेशः (गौतमसरणिः), प्रो. वि. नवीनहोल्लः, प्राज्ञानम्, शृङ्गेरी, कर्नाटक।

3.तर्कप्रवेशः (कणादसरणिः), प्रो. वि. नवीनहोल्लः, संस्कृतसंवर्धनप्रतिष्ठानम्, देहली।

4.न्यायदर्शनम्, वात्स्यायनभाष्यसहितम्, प्रो. सच्चिदानन्दमिश्रः, भारतीय विद्या प्रकाशन, वाराणसी।

5.न्यायसूत्रम्, वात्स्याभाष्यसहितम्, दुन्दिराजशास्त्री, चौखम्भा संस्कृत संस्थान, वाराणसी।

### पाठयोजना -

भागः	उपभागः	पाठ्यक्रमविवरणम्	Hyperlink	अध्यापनहो रा	क्रेडिट
1.		तर्कप्रवेशः काणादसरणिः		40	2
	1.1	भारतीयवैशेषिकदर्शनपरिचयः आचार्यपरम्परा च	<a href="https://youtu.be/zqhZ6jBG1a0?list=PLRt232QZvHlrYMO9gJGagebpf_xAkiDYr">https://youtu.be/zqhZ6jBG1a0?list=PLRt232QZvHlrYMO9gJGagebpf_xAkiDYr</a>	5	
	1.2	पदार्थपरिचयः		15	
	1.3	लक्षण-संसर्गयोः परिचयः		5	
	1.4	कार्यकारणभाव- सन्निकर्षपरिचयः		10	
	1.5	साधर्म्यवैधर्म्यौ कार्याणामुत्पत्तिविना शक्रमश्च		5	
		तर्कसङ्ग्रहः दीपिकाटीकासहितः (आदितः प्रत्यक्षखण्डान्तः)		40	2

2	2.1	उद्देशप्रकरणम्	<a href="https://archive.org/details/wg062/mode/2up">https://archive.org/details/wg062/mode/2up</a>	5	
	2.2	द्रव्यलक्षणप्रकरणम्		10	
	2.3	गुणलक्षणप्रकरणम्		10	
	2.4	प्रमा-प्रमाणप्रकरणम्		5	
	2.5	प्रत्यक्षनिरूपणम्		10	
सम्पूर्णयोगः				80	4

तृतीयपत्रम्  
**IDCPSC103**राजनीतिविज्ञानम्/**IDCPHL103**दर्शनशास्त्रम्  
**IDCEDN103**शिक्षाशास्त्रम्/  
**IDCASM103**असमीया /**IDCHIS103**इतिहासः, एतेषु कश्चिदेकश्चेतव्यः।  
 क्रेडिट – 3  
 अङ्काः – 80

चतुर्थपत्रम्

**AECENG104**

आङ्गलम्

क्रेडिट – 3

अङ्काः – 80

पञ्चमपत्रम्

**VACEVS105**

पर्यावरणाध्ययनम्

क्रेडिट – 3

अङ्काः – 80

षष्ठपत्रम्

**SECIT106**Information Technology /**SECMC106**Mushroom  
Cultivation /

**SECCS106**संस्कृतसम्भाषणम्, एतेषु कश्चिदेकश्चयनीयः।

क्रेडिट – 3

अङ्काः – 80

**द्वितीयषाण्मा**

**सिकः**

**Second  
Semester**



## द्वितीयषाण्मासिकः

प्रथमपत्रम्

**CNY201**

न्यायप्रवेशः

गौतमसरणिः

क्रेडिट - 4

अङ्काः - 80

अधिगमोद्देश्यानि -

- समग्रस्यापि न्यायदर्शनोक्तसिद्धान्तानामध्येतृभ्योऽवबोधः।
- अनधीतन्यायशास्त्रभ्यः नव्यन्यायस्य शैल्याः परिचयो भवति।
- गौतमीया प्रमाणनिरूपणपद्धतेः कणादीयपदार्थव्यवस्थापनरीतेश्च परिज्ञानं भवति।

परिणामाः -

- न्यायदर्शनतत्त्वविज्ञानेन लोकस्याचारशुद्धिपूर्वकपरमपुरुषार्थसिद्धिर्जायत इति परिज्ञानम्।
- अखिलन्यायतत्त्वविज्ञानस्य प्रमेयप्रकाशकत्वं परमोपकारकत्वञ्च प्रकाशनम्।
- न्यायविद्यायाः सर्वशास्त्रोपकारकत्वम् ।

पाठ्यग्रन्थाः -

1.न्यायप्रवेशः(गौतमसरणिः) , प्रो. व. नवीन होल्लः

2.तर्कसङ्ग्रहः दीपिकाटीकासहितः (अनुमानखण्डादारभ्य ग्रन्थसमाप्तिं यावत्),श्रीमदन्नभट्टः

क्र.सं.	निर्धारितपाठ्यविषयः	क्रेडिट	अङ्काः
1	न्यायप्रवेशः(गौतमसरणिः)	2	50
1.1	प्रमाणपरिच्छेदः		5
1.2	प्रमाणाङ्गानि		20

1.3	प्रमेयपरिच्छेदः		20
1.4	लक्ष्यलक्षणसङ्ग्रहः		5
2	तर्कसङ्ग्रहः दीपिकाटीकासहितः (अनुमानखण्डादारभ्य ग्रन्थसमाप्तिं यावत्)	2	50
2.1	अनुमितिप्रकरणम्		10
2.2	अनुमानभेदः		5
2.3	हेत्वाभासाः		10
2.4	उपमानखण्डः		5
2.5	शब्दखण्डः		10
2.6	अवशिष्टगुणनिरूपणम्		10

सहायकग्रन्थाः .

- 1.तर्कसंग्रहः – कृष्णवल्लभाचार्यः, चौखम्बासुरभारतीप्रकाशनम्, वाराणसी ।
- 2.तर्कप्रवेशः (गौतमसरणिः), प्रो. वि. नवीनहोल्लः, प्राज्ञानम्, शृङ्गेरी, कर्नाटक।
- 3.तर्कप्रवेशः (कणादसरणिः), प्रो. वि. नवीनहोल्लः, संस्कृतसंवर्धनप्रतिष्ठानम्, देहली।
- 4.न्यायदर्शनम्, वात्स्यायनभाष्यसहितम्, प्रो. सच्चिदानन्दमिश्रः, भारतीय विद्या प्रकाशन, वाराणसी।
- 5.न्यायसूत्रम्, वात्स्यायनभाष्यसहितम्, दुन्दिराजशास्त्री, चौखम्भा संस्कृत संस्थान, वाराणसी।

पाठयोजना -

भागः	उपभागः	पाठ्यक्रमविवरणम्	Hyperlink	अध्यापनहो रा	क्रेडिट
	न्यायप्रवेशः गौतमसरणिः	क्रेडिट - 4		अङ्काः - 100	

1.	न्यायप्रवेशः गौतमसरणिः			
	1.1.	प्रमाणपरिच्छेदः		5
	1.2.	प्रमाणाङ्गानि	<a href="https://youtu.be/zqhZ6jBG1a0?list=PLRt232QZvHlrYMO9gJGagebpf_xAkiDYr">https://youtu.be/zqhZ6jBG1a0?list=PLRt232QZvHlrYMO9gJGagebpf_xAkiDYr</a>	15
	1.3.	प्रमेयपरिच्छेदः		15
	1.4.	लक्ष्यलक्षणसङ्ग्रहः		5
2.	तर्कसङ्ग्रहः दीपिकाटीकासहितः (अनुमानखण्डादारभ्य ग्रन्थसमाप्तिं यावत्)			
	2.1	अनुमितिप्रकरणम्	<a href="https://archive.org/details/wg062/mode/2up">https://archive.org/details/wg062/mode/2up</a>	10
	2.2	अनुमानभेदः		3
	2.3.	हेत्वाभासाः		4
	2.4	उपमानखण्डः		3
	2.5	शब्दखण्डः		10
	2.6	अवशिष्टगुणनिरूपणम्		10
सम्पूर्णयोगः				80

04

न्यायप्रवेशः  
गौतमसरणिः  
क्रेडिट - 4  
अङ्काः - 80

(पत्रमिदं न्यायविभागीयेतरच्छात्राणां कृते संकल्पितम्। न्यायविभागीयानाङ्कृते वेद-व्याकरण-साहित्य-सर्वदर्शन-ज्योतिष-धर्मशास्त्र-वेदान्त-मीमांसेत्यादिषु एकं भविष्यति। तस्य पाठ्यक्रमः तत्तद्विभागीयानां भविष्यति)

अधिगमोद्देश्यानि -

- समग्रस्यापि न्यायदर्शनोक्तसिद्धान्तानामध्येतृभ्योऽवबोधः।
- अनधीतन्यायशास्त्रभ्यः नव्यन्यायस्य शैल्याः परिचयो भवति।
- गौतमीया प्रमाणनिरूपणपद्धतेः कणादीयपदार्थव्यवस्थापनरीतेश्च परिज्ञानं भवति।

परिणामाः -

- न्यायदर्शनतत्त्वविज्ञानेन लोकस्याचारशुद्धिपूर्वकपरमपुरुषार्थसिद्धिर्जायत इति परिज्ञानम्।
- अखिलन्यायतत्त्वविज्ञानस्य प्रमेयप्रकाशकत्वं परमोपकारकत्वञ्च प्रकाशनम्।
- न्यायविद्यायाः सर्वशास्त्रोपकारकत्वम् ।

पाठ्यग्रन्थाः -

- 1.न्यायप्रवेशः(गौतमसरणिः) , प्रो. व. नवीन होल्लः
- 2.तर्कसङ्ग्रहः दीपिकाटीकासहितः (अनुमानखण्डादारभ्य ग्रन्थसमार्तिं यावत्), श्रीमदन्नभट्टः

क्र.सं.	निर्धारितपाठ्यविषयः	क्रेडिट	अङ्काः
1	न्यायप्रवेशः(गौतमसरणिः)	2	50
1.1	प्रमाणपरिच्छेदः		5
1.2	प्रमाणाङ्गानि		20

1.3	प्रमेयपरिच्छेदः		20
1.4	लक्ष्यलक्षणसङ्ग्रहः		5
2	तर्कसङ्ग्रहः दीपिकाटीकासहितः (अनुमानखण्डादारभ्य ग्रन्थसमाप्तिं यावत्)	2	50
2.1	अनुमितिप्रकरणम्		10
2.2	अनुमानभेदः		5
2.3	हेत्वाभासाः		10
2.4	उपमानखण्डः		5
2.5	शब्दखण्डः		10
2.6	अवशिष्टगुणनिरूपणम्		10

सहायकग्रन्थाः .

- 1.तर्कसंग्रहः – कृष्णवल्लभाचार्यः, चौखम्बासुरभारतीप्रकाशनम्, वाराणसी ।
- 2.तर्कप्रवेशः (गौतमसरणिः), प्रो. वि. नवीनहोल्लः, प्राज्ञानम्, शृङ्गेरी, कर्नाटक।
- 3.तर्कप्रवेशः (कणादसरणिः), प्रो. वि. नवीनहोल्लः, संस्कृतसंवर्धनप्रतिष्ठानम्, देहली।
- 4.न्यायदर्शनम्, वात्स्यायनभाष्यसहितम्, प्रो. सच्चिदानन्दमिश्रः, भारतीय विद्या प्रकाशन, वाराणसी।
- 5.न्यायसूत्रम्, वात्स्यायनभाष्यसहितम्, दुन्दिराजशास्त्री, चौखम्भा संस्कृत संस्थान, वाराणसी।

पाठयोजना -

भागः	उपभागः	पाठ्यक्रमविवरणम्	Hyperlink	अध्यापनहो रा	क्रेडिट	
1.	न्यायप्रवेशः गौतमसरणिः		क्रेडिट - 4	अङ्काः - 100	04	
	न्यायप्रवेशः गौतमसरणिः					
	1.1.	प्रमाणपरिच्छेदः	<a href="https://youtu.be/zqhZ6jBG1a0?list=PLRt232QZvHlrYMO9gJGagebpf_xAkiDYr">https://youtu.be/zqhZ6jBG1a0?list=PLRt232QZvHlrYMO9gJGagebpf_xAkiDYr</a>	5		
	1.2.	प्रमाणाङ्गानि		15		
	1.3.	प्रमेयपरिच्छेदः		15		
	1.4.	लक्ष्यलक्षणसङ्ग्रहः		5		
	2.	तर्कसङ्ग्रहः दीपिकाटीकासहितः (अनुमानखण्डादारभ्य ग्रन्थसमाप्तिं यावत्)		<a href="https://archive.org/details/wg062/mode/2up">https://archive.org/details/wg062/mode/2up</a>		
		2.1	अनुमितिप्रकरणम्			10
		2.2	अनुमानभेदः			3
		2.3.	हेत्वाभासाः			4
		2.4	उपमानखण्डः			3
		2.5	शब्दखण्डः			10
		2.6	अवशिष्टगुणनिरूपण म्			10
						सम्पूर्णयोगः

तृतीयपत्रम्  
IDCPSC203राजनीतिविज्ञानम्/IDCPHL203दर्शनशास्त्रम्  
/IDCEDN203शिक्षाशास्त्रम्/  
IDCASM203असमीया /IDCHIS203इतिहासः, एतेषु कश्चिदेकश्चेतव्यः।  
क्रेडिट – 3  
अङ्काः – 80

चतुर्थपत्रम्  
AECASM204 असमीया/ AECSKT204 संस्कृतम्,  
एतयोः कश्चिदेकश्चेतव्यः  
क्रेडिट – 3  
अङ्काः – 80

पञ्चमपत्रम्  
VACYOG205  
Introduction to Yoga  
क्रेडिट – 3  
अङ्काः – 80

षष्ठपत्रम्

**VACCWT206** Creative Writing and Translation /

**VACSF206** Preparation Short flim

एतयोः कश्चिदेकश्चयनीयः।

क्रेडिट – 3

अङ्काः – 80